

HUOMAA HYVÄ, LÖYDÄ VAHVUUS

Huomaa hyvä -
pedagogiikan
soveltaminen ja
syventäminen
taiteen
perusopetuksessa.

Kauniaisten kuvataidekoulun
ja
Kauniaisten musiikkiopiston
pedagogiikan kehittämisprojekti

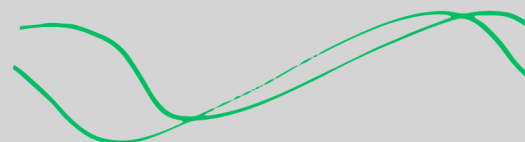
2023-2024

JOHDANTO

Kauniaisissa toimii kaksi taiteen perusopetuksen (TPO) oppilaitosta: Kauniaisten musiikkiopisto ja Kauniaisten kuvataidekoulu. Oppilaitokset tekevät tiivistä yhteistyötä Kauniaisten kaupungin kanssa ja toimivat kaupungin strategisten linjausten mukaisesti. Oppilaitosten välinen yhteistyö on vakiintunutta, erityisesti pedagogisen kehittämisen ja henkilöstön täydennyskoulutuksen osalta.

1.1 Tavoitteet ja aikataulu

Syksyllä 2023 käynnistettiin yhteinen kehittämishanke, jonka tavoitteena oli Huomaa hyvä -pedagogiikan soveltaminen ja syventäminen taiteen perusopetuksessa. Tavoitteena oli antaa opettajille konkreettisia työkaluja oppilaiden vahvuuksien tunnistamiseen, palautumiskyvyn (resilienssin) tukemiseen ja myönteisten tunteiden hyödyntämiseen opetuksessa. Koulutuksen taustalla oli Barbara Fredricksonin "broaden and build" -teoria, jonka mukaan positiiviset tunteet laajentavat ajattelua ja rakentavat psykologisia voimavaroja.

Tämän päätavoitteen lisäksi "sivutavoitteina" olivat:

1. Miten eri taideaineet voivat järjestää yhteisiä koulutuskokonaisuuksia
2. Miten TPO voi tukea kunnan hyvinvointikasvatusta
3. Miten koulutuksissa voidaan huomioida oppilaitosten kaksikielisyys, kun osa opetuskunnasta on suomenkielisiä ja osa ruotsinkielisiä.

Hanke jatkui keväeseen 2024 asti. Koulutus oli käytännönläheinen, ja sen keskiössä oli positiivisen pedagogiikan periaatteiden hyödyntäminen lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemisessa.

Hankkeen kohderyhmänä oli koko henkilöstö, ja koulutus sisälsi seuraavat kokonaisuudet:

- 4 Huomaa hyvä -teemaista luentoa,
- 3 neurokirjoaiheista luentoa,
- Positiivinen minäkäsitys -aiheinen luento opettajille
- Lotta Lär - henkilökohtainen ohjaus opettajille
- Rehtoreille suunnatun kehittämispaja

Koulutuksen sisältöä tarkennettiin matkan varrella opettajilta saadun palautteen pohjalta. Mm. lisättiin painopistettä miten positiivista pedagogiikkaa voidaan soveltaa ja painottaa erityisoppijoiden oppimisen tukemisessa. Opettajat toivat esiin tarpeen saada lisää ohjausta mm. hienomotoriikan, neurokirjon oppilaiden kohtaamisen ja oppilaiden hyvinvoinnin tukemisen vahvistamiseen.

1.2 Tausta: Kauniaisten kaupungin hyvinvointityö

Hanke nivoutuu osaksi Kauniaisten kaupungin laajempaa panostusta lasten ja nuorten hyvinvointiin. Kaupungissa on vuodesta 2016 alkaen kehitetty systemaattisesti hyvinvointikasvatusta, alkaen yläkouluista ja laajentuen syksyllä 2023 koko perusopetukseen (luokat 1-9). Tämä työ perustuu yhteistyössä Äänekosken kaupungin ja Positive Education Oy:n kanssa laadittuun "Hyvää kasvua" -hyvinvointitaitojen opetussuunnitelmaan. Lisäksi kaupungilla on hyväksytty lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jonka toteutumista seurataan säännöllisesti.

1.3 Taiteen perusopetuksen rooli hyvinvoinnin tukemisessa

Taiteen perusopetuksella on tutkitusti merkittävä, mutta usein näkymätön rooli lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Taideopetuksen ydinelementtejä kuten itseilmaisu, pitkäjänteisyys, vuorovaikutus ja luovuus, voidaan tietoisesti hyödyntää osana laajempaa hyvinvointityötä. Huomaa hyvä -hanke vahvisti TPO-henkilöstön kykyä tunnistaa ja tukea oppilaiden vahvuuksia sekä edistää positiivista ilmapiiriä arjen opetustilanteissa.

Tämän kehittämistyön kautta toivomme myös, että voidaan luoda entistä vahvempi yhteys perusopetuksen ja taiteen perusopetuksen välille. Kun molemmat toimijat tunnistavat omat vahvuutensa ja tekevät tietoista yhteistyötä, voidaan luoda eheämpi ja vaikuttavampi kokonaisuus lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tämä työ on vielä kesken, sillä tätä raporttia laadittaessa koulutuksen päättymisestä on kulunut vasta muutama kuukausi.

2. HUOMAA HYVÄ - LUENTOKOKONAISUUS

Koulutus perustui Huomaa hyvä -pedagogiikkaan, jonka taustalla on kasvatustieteilijä Kaisa Vuorinen ja hänen tutkimustyönsä. Koulutuksen toteutti Vuorisen verkostoon kuuluva kouluttaja. Huomaa hyvä -pedagogiikan ydinsanoma käsittää laajasti vahvuusperustaisen toimintakulttuurin mahdollisuuksia taiteen perusopetuksessa.

Koulutus rakentui neljästä toisistaan tukevasta luennosta, jotka syventävät myönteisen pedagogiikan näkökulmia seuraaviin teemoihin:

- Työyhteisön hyvinvointi ja omat vahvuudet
- Positiivinen pedagogiikka hyvinvointia vahvistamassa
- Oppilaan yksilöllisten vahvuuksien tunnistaminen ja kehittäminen
- Positiivisen palautteen antaminen ja myönteisen vuorovaikutuksen vahvistaminen

Kaikki luennot järjestettiin etänä, jotta mahdollisimman moni opettajista pystyi osallistumaan koulutukseen. Koulutuksista kaksi olivat syyslukukaudella ja toiset kaksi heti kevätlukukauden alkupuolella. Luentojen välillä opettajat jalkauttivat oppimia asioitaan käytännön työhön.

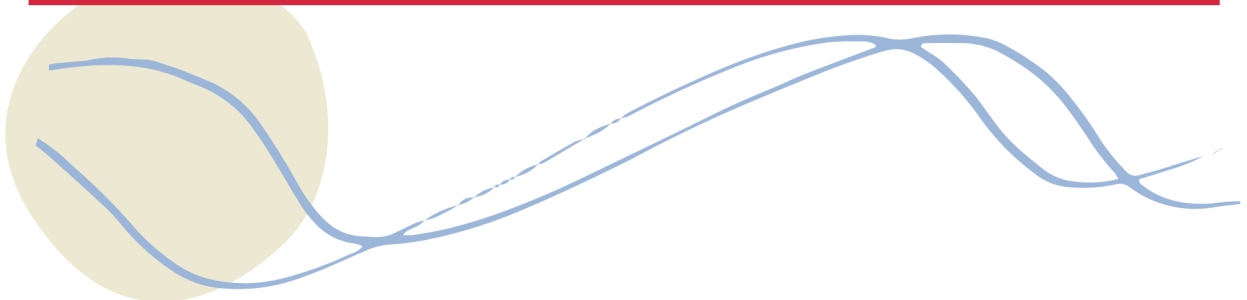
Todettakoon, että koulutuksiin sisältyi paljon pienryhmäkeskusteluja, joista syntyi myös muita pedagogisia oivalluksia ja kehittämisideoita, joita lähdettiin toteuttamaan.

2.1 Työyhteisön hyvinvointi ja omat vahvuudet.

Luentokokonaisuus käynnistyi siitä, että opetushenkilöstön tulee ensin itse oppia tunnistamaan omat vahvuutensa ja mistä työyhteisön hyvinvointi koostuu. Hyvinvointi alkaa siitä, että jokainen työntekijä kokee tulevansa nähdyksi ja arvostetuksi. Taiteen perusopetuksessa, jossa työtä tehdään usein itsenäisesti yksilö- tai pienryhmäopetuksen parissa, on erityisen tärkeää panostaa yhteisöllisyyteen. Opettajien vahvuuksien tunnistaminen ja näkyväksi tekeminen voi olla niinkin yksinkertaista kuin säännöllinen, aito kiitos kollegalle, tai yhteinen keskustelu siitä, mikä kenessäkin toimii erityisen hyvin, oli kyse sitten pedagogisesta herkkyydestä, organisointitaidosta tai kyvystä kohdata haastavia tilanteita rauhallisesti.

Käytännön esimerkki: Oppilaitoksen opettajatiimissä päätettiin aloittaa palaverit kierroksella, jossa jokainen saa tuoda esiin yhden havainnon kollegansa vahvuudesta. Tämä lisäsi yhteisön keskinäistä arvostusta ja vaikutti myös oppilastyöhön: kun opettajat itse kokivat myönteistä ilmapiiriä, he myös siirsivät sitä opetustilanteisiin.

Työyhteisössä vahvuuksien näkeminen ja sanoittaminen toimii vastavoimana kiireelle ja kuormitukselle. Se ei poista haasteita, mutta rakentaa resilienssiä, kykyä palautua ja jatkaa merkityksellisen työn äärellä.

2.2 Positiivinen pedagogiikka hyvinvointia vahvistamassa

Positiivinen pedagogiikka tuo opetukseen näkökulman, jossa oppimisen ohella huomioidaan oppijan tunne-elämä, motivaatio ja sosiaaliset suhteet. Se ei tarkoita vaatimustason laskemista, vaan ympäristön rakentamista, jossa oppija kokee olevansa turvassa ja arvokas.

Yksilöopetuksessa, kuten soittotunneilla, tämä voi tarkoittaa sitä, että opetuksen aluksi varataan hetki siihen, että oppija saa kertoa omasta olostaan tai onnistumisestaan kuluneella viikolla. Tämä pieni hetki voi vaikuttaa keskittymiseen, motivaatioon ja siihen, kuinka vastaanottavainen oppija on uudelle sisällölle. Opettajan rauhallinen läsnäolo ja aito kiinnostus oppijan kokemuksiin luovat perustan oppimiselle.

Käytännön esimerkki: Eräällä soitonopettajalla oli käytössään pieni vihko, johon hän kirjoitti jokaiselle oppijalle tunnin lopuksi lyhyen viestin. Esimerkiksi ”Olet kehittynyt paljon sormitekniikassa!” tai ”Tänään uskalsit kokeilla vaikeaa kohtaa hienosti.” Oppija sai lukea viestin seuraavan kerran tunnin alussa. Tämä yksinkertainen teko loi jatkuvuuden tunnetta ja vahvisti oppijan käsitystä omasta edistymisestä. Vastaavassa tilanteessa toinen oppija ei osannut itse sanoittaa omia tuntemuksiaan, joten avuksi otettiin yhteinen Huomaa hyvä -juliste, joita oli koulutuksen myötä sijoitettu useimpiin luokkiin. Oppilas sai julisteen kuvista näyttää miltä hänestä tuntui ja missä oli onnistunut.

Ryhmäopetuksessa positiivinen pedagogiikka voi tarkoittaa myös yhteisiä keskusteluja, joissa ei keskitytä vain työn ”virheisiin”, vaan erityisesti siihen, mikä toimi ja miksi. Oppijat oppivat myös toistensa palautteesta ja oivaltavat, että oma tapa tehdä voi olla arvokas ja inspiroiva toisille. Tärkeätä on ohjata huomio virheistä tai puutteista onnistumisiin ja siten vahvistaa oppijan minäkuvaa.

2.3. Oppilaan yksilöllisten vahvuuksien tunnistaminen ja kehittäminen

Vahvuuksien tunnistaminen on erityisen tärkeää taiteen perusopetuksessa, jossa oppiminen ei ole vain teknistä harjaantumista, vaan myös itseilmaisun, havaintokyvyn ja tunneilmaisun kehittämistä. Jokaisella oppijalla on omat luontaiset taipumuksensa, ja kun ne huomataan ja niihin tartutaan, oppija kokee tulevansa kohdatuksi kokonaisuutena.

Käytännön esimerkki: Kuvataideopettaja huomasi, että eräs oppija käytti poikkeuksellisen voimakkaita värejä työssään, vaikka muuten hän oli arka ja epävarma. Opettaja nosti tämän esiin myönteisesti: ”Sun tapa käyttää värejä on todella voimakas ja puhuttelee. Se on selkeä vahvuus. Tämän palautteen jälkeen oppijan kiinnostus syveni, ja hän alkoi tutkia värien psykologiaa omasta aloitteestaan.

Soitonopetuksessa vahvuudet voivat ilmetä monin tavoin: yhdellä on hyvä rytmitaju, toisella eläytymiskyky. Vahvuuksien havainnointi auttaa myös silloin, kun oppiminen takkuaa jollakin osa-alueella. Opettaja voi ohjata oppijaa nojaamaan jo olemassa oleviin taitoihin uusien haasteiden kohtaamisessa.

Oppijan itsetuntemus kasvaa, kun hän kuulee vahvuuksistaan säännöllisesti. Tämä ei tapahdu vain palautteen kautta, vaan myös oppijaa osallistamalla: kysymällä esimerkiksi ”Missä koit tänään onnistuneesi?” tai ”Mitä uutta huomasit omasta tavastasi tehdä?”

2.4 Positiivisen palautteen antaminen ja myönteisen vuorovaikutuksen vahvistaminen

Myönteinen palaute on vaikuttavaa, kun se on tarkkaa, aitoa ja ajankohtaista. Se auttaa oppijaa tunnistamaan oman tekemisensä merkityksen ja rakentaa motivaatiota. Taiteen perusopetuksessa tämä korostuu, sillä monissa tilanteissa oppija jakaa hyvin henkilökohtaisia tuotoksia kuten omaa ääntä, kädenjälkeä tai mielikuvitustaan.

Käytännön esimerkki: Oppilaitoksen opettajat sopivat, että joka tunnilla annetaan palautetta kolmessa osassa: 1) mikä sujui hyvin, 2) mitä kehitettävää on ja 3) mihin aiempi kehitys on johtanut. Tämä auttoi oppijaa näkemään jatkuvuuden ja ymmärtämään, että kehitys ei ole sattumaa vaan seurausta työstä.

Myönteinen vuorovaikutus on paitsi opettajan ja oppijan välinen asia, myös koko työyhteisön kulttuuria rakentava voima. Kun kollegat antavat toisilleen arvostavaa ja vahvuuksia esiin nostavaa palautetta, he luovat mallin, jota on luontevaa siirtää myös opetukseen. Yhteisössä, jossa kiitetään, kannustetaan ja kuunnellaan, on helpompi itsekkin toimia empaattisesti ja rohkaisevasti.

Käytännön esimerkki: Oppilaitoksessa otettiin käyttöön uusi rutiini: tiimit aloittavat kuukausipalaverin kertomalla lyhyesti mitä heidän tiimilleen kuului. Jokainen saa vuorollaan kertoa, mikä on ollut edellisellä viikolla ilon aihe työssä tai jokin tilanne, jossa pystyi iloitsemaan. Tarkoituksena oli jakaa hyvää mieltä ja pysähtyä hetkeksi myönteisten kokemusten äärelle.

Tämän viimeisen luennon sisältö ja harjoitukset koettiin toimiviksi. Tärkeää oli myös tiedostaa jokaisen oman vastuu. Positiivisen palautteen kulttuuri ei synny itsestään, mutta se on rakennettavissa. Se vaatii pysähtymistä, havainnointia ja halua nähdä toisessa potentiaalia, olipa kyseessä oppija tai kollega.

2.5. Yhteenveto ja esiin nousseet kehittämistarpeet

Neljän luennon koulutuskokonaisuus tarjosi selkeitä ja käytännönläheisiä keinoja vahvuusperustaisen ajattelun tuomiseksi osaksi taiteen perusopetusta. Koulutus vahvisti ymmärrystä siitä, kuinka tärkeää on oppijoiden ja kollegoiden vahvuuksien havaitseminen ja sanoittaminen, turvallisen oppimisympäristön luominen sekä palautekulttuurin rakentaminen, joka tukee sekä yksilöä että yhteisöä.

Koulutuksen aikana esiin nousi kuitenkin merkittävä haaste: lasten ja nuorten moninaisuus. Erilaisten oppijoiden tunnistaminen ja tukeminen edellyttää opettajalta herkkyyttä, tietoa ja konkreettisia työkaluja. Yhtenä haasteena koettiin myös se, että vanhemmilla ei ole velvollisuutta ilmoittaa lapsen erityisoppijuudesta, minkä vuoksi esimerkiksi lievät tukitarpeet voivat jäädä opettajalta huomaamatta. Taiteen perusopetuksessa tämä voi näyttäytyä esimerkiksi keskittymisvaikeuksina, motorisina erityispiirteinä tai erilaisina tapoina hahmottaa ja ilmaista itseään.

Tästä johtuen jo heti ensimmäisen luennon jälkeen, opettajakunnasta nousi esiin toive, että tulevissa koulutuksissa syvennyttäisiin erityispedagogisiin näkökulmiin. Erityisesti toivottiin tietoa ja työkaluja siihen, miten kohdata ja tukea neurokirjon oppijoita tai niitä, joiden motivaatio tai vuorovaikutustaidot poikkeavat tavanomaisesta. Ensimmäisen luennon myötä oli vahvistunut näkemys, että positiivisen pedagogiikan rooli näissä tilanteissa on tärkeä lähestymistapa.

3. NEURO - KIRJO

Opettajien toiveiden perusteella yhden luennon sijaan järjestettiin kevään aikana kolme neurokirjoluentoa, joiden tavoitteena oli lisätä opettajien ymmärrystä neurokirjon ilmiöistä oppimisen ja opetustilanteiden näkökulmasta. Toive lisäkoulutuksista nousi esiin usealta taholta, mikä johti yhden luennon sijaan kahden lisäluennon järjestämiseen. Näistä toinen oli ensimmäisen luennon kertaus niille opettajille, jotka eivät päässeet osallistumaan ensimmäisellä kerralla.

Luennoilla käytiin läpi perusasioita kuten mitä neurokirjolla tarkoitetaan ja kuinka laaja ja yksilöllinen ilmiö se on. Yhteistä neurokirjon eri variaatioille on se, että oppimisen ja vuorovaikutuksen tavat poikkeavat valtavirrasta. Eivät kuitenkaan heikompina, vaan toisenlaisina.

3.1 Käytännön esimerkkejä

Opettajien yleisenä huomiona on ollut, että taiteen perusopetuksessa neurokirjo voi näyttäytyä hyvin monin tavoin. Yksilöopetuksessa, esimerkiksi soittotunnilla oppilas saattaa keskittyä syvällisesti yhteen yksityiskohtaan, mutta väsyä nopeasti laajempiin kokonaisuuksiin. Toisaalta oppilas voi tarvita tavallista enemmän aikaa tehtävän aloittamiseen tai ohjeen ymmärtämiseen, mikä ei tarkoita välinpitämättömyyttä, vaan erilaista tiedonkäsittelyn rytmiä.

Kuvataideopetuksessa oppilas voi uppoutua omiin ideoihinsa ja kokea yhteiset ohjeistukset vaikeina. Ryhmätilanteissa voi ilmetä haasteita vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Esimerkiksi muiden oppilaiden läheisyys voi tuntua kuormittavalta, tai ryhmädynamiikan tulkitseminen voi olla hankalaa.

- Soitonopetuksessa eräs opettaja kertoi oppilaasta, joka hyötyi siitä, että tunnin rakenne käytiin aina selkeästi ja visuaalisesti läpi. Oppilas pystyi paremmin keskittymään harjoitteluun, kun hän tiesi mitä seuraavaksi tapahtuu. Ajan hahmottamisessa käytettiin apuna myös munakelloa
- Eräällä tunnilla opettaja huomasi, että yksi oppilas ei pystynyt työskentelemään iltahämärässä kirkkaan valon alla. Vaihtamalla opetuksen paikkaa luokassa ja toimimalla jalkalampun valossa, oppilas pystyi osallistumaan opetukseen täysipainoisesti.
- Ryhmäopetuksessa onnistuneeksi koettiin menetelmä, jossa oppilaalle tarjottiin mahdollisuus osallistua ohjeistuksen jälkeen ensin yksin ennen kuin hän siirtyi ryhmään. Näin hän ehti valmistautua sosiaaliseen vuorovaikutukseen.

Luennoilla painotettiin, että pääsääntöisesti neurokirjon ymmärrys ei vaadi opettajalta erityispedagogista taustaa, vaan ennen kaikkea kuuntelua, joustavuutta ja myönteistä asennetta. Pienilläkin muutoksilla voidaan mahdollistaa turvallinen, motivoiva ja yksilöllisesti huomioiva oppimiskokemus.

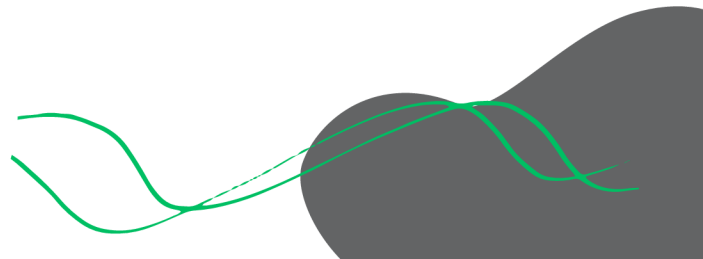
3.2 Kehittämisideoita ja jatkotarpeita

Luentojen pohjalta nousi esiin useita kehittämisideoita ja jatkokoulutustarpeita. Keskeiseksi toiveeksi nousi se, että neurokirjon teemoja käsiteltäisiin vielä syvällisemmin ja käytännönläheisemmin ja erityisesti positiivisen pedagogiikan työkaluilla. Opettajat toivoivat esimerkkejä erilaisista opetustilanteista ja konkreettisia välineitä arjen opetustyöhön.

Erityisen kiinnostusta herättivät seuraavat aihekokonaisuudet ja miten juuri näissä positiivinen pedagogiikka voisi toimia työkaluna:

- Yksilöllinen ohjaaminen ryhmässä: miten tasapainoilla yksilön tarpeiden ja ryhmän dynamiikan välillä.
- Rutiinien ja struktuurien merkitys: miten rakentaa selkeä ja turvallinen tuntirakenne, joka tukee kaikkia oppijoita.
- Aistien huomioiminen opetuksessa: käytännön keinoja aistiesteettömien oppimisympäristöjen luomiseen.
- Kommunikaation tukeminen: miten selkeyttää ohjeistusta ja vuorovaikutusta ilman, että oppilas kokee tulevansa "erityiskohtaisesti" kohdelluksi.
- Yhteistyö huoltajien ja mahdollisten tukiverkostojen kanssa: missä kulkee opettajan vastuun raja ja milloin kannattaa ohjata eteenpäin. Milloin voi kysyä vanhemmilta, onko oppilaalla olemassa erityistarpeita, mikäli sitä ei ole ilmoitettu oppilaitokselle.

Lisäksi toivottiin vertaisoppimisen foorumeita, joissa opettajat voisivat jakaa kokemuksiaan ja toimiviksi todettuja käytäntöjä. Yhtenä ehdotuksena esitettiin myös pienten, teemallisten koulutussarjojen järjestämistä esimerkiksi seuraavan lukuvuoden aikana. Näin sisältöjä voisi syventää vaiheittain ja soveltaa omaan opetukseen käytännössä koulutusten välillä. Erityisesti toivottiin mahdollisuutta käydä tiettyjä opetustilanteita kokeneen asiantuntijaopettajan ohjauksessa. Tähän toiveeseen tartuttiin heti, sillä tällainen mahdollisuus tarjoutui Lotta Lär -koulutuksen myötä.

3.3 Yhteenveto

Luentojen myötä vahvistui ymmärrys siitä, että neurokirjon piirteet voivat näkyä opetustilanteissa hyvin eri tavoin. Usein jopa ilman, että opettajalla on tietoa mahdollisesta diagnoosista. Taiteen perusopetuksessa opettaja toimii usein ainoana aikuisena, joka kohtaa oppilaan säännöllisesti yksilö- tai pienryhmätilanteessa, ja tämän vuoksi sensitiivisyys, havainnointi ja myönteinen suhtautuminen ovat keskeisiä taitoja. Tietoisuus siitä, että oppijan haasteiden taustalla voi olla neurokirjo, auttaa opettajaa suhtautumaan tilanteisiin ymmärtävästi, eikä esimerkiksi tulkitse keskittymisvaikeutta motivaation puutteena. Joskus jo se, että oppilas jaksaa keskittyä yhteen asiaan tunnin aikana, on hänelle iso saavutus.

Tämän huomioiminen, vahvistaminen ja kehuminen on keskeinen osa oppimisen tukemista. Tämä herkkyyys ja yksilön huomiointi on meille taidekasvatuksen kentällä luontevaa ja sisäsyntyistä. Taiteen keinoin meillä on ainutlaatuinen mahdollisuus vahvistaa lapsen ja nuoren minäkäsitystä, toimijuuden tunnetta ja luottamusta itseensä oppijana ja ihmisenä. Siksi on tärkeää, että opettajat oppivat paitsi tunnistamaan ja vahvistamaan omaa osaamistaan, mutta myös ymmärtämään oman työnsä rikkauden ja erityisesti sen merkityksellisyyden lapsen ja nuoren elämässä, myös tämänkaltaisissa haasteissa ja kohtaamisissa.

4. LÖTTA LÄR

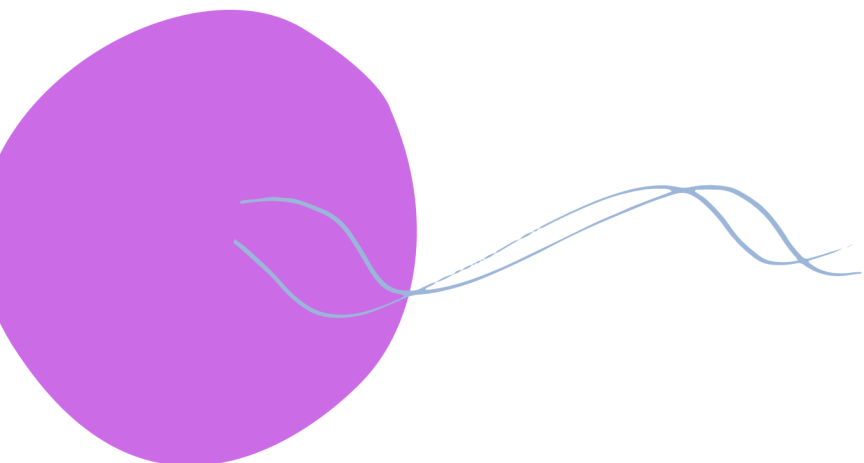
Yksi koulutuskokonaisuuden merkittävimmistä lisäyksistä oli mahdollisuus saada henkilökohtaista ohjausta erityispedagogiikan asiantuntijalta taidekasvatuksen kontekstissa. Tähän tarpeeseen vastasi Lotta Lär -toiminta, joka tarjosi opettajille yksilöllistä tukea ja asiantuntevaa ohjausta sekä suomeksi että ruotsiksi. Seuraavassa kuvataan tarkemmin, kuinka tämä ohjausmuoto rakentui osaksi koulutusta ja millaista tukea opettajat sen kautta saivat.

Koulutuskokonaisuuden edetessä nousi yhä vahvemmin esiin opettajien toive saada henkilökohtaista ohjausta erityispedagogiikan asiantuntijalta, joka hallitsee positiivisen pedagogiikan, tuntee yksilö- ja ryhmäopetuksen erityistarpeet taidekasvatuksen kontekstissa ja kykenee toimimaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Tämä toive saatiin ilahduttavasti toteutettua.

Kävi ilmi, että Kauniaisten kaupungin hyvinvointikoulutuksen suorittanut, aiemmin perusopetuksessa toiminut pedagogi oli jättänyt päivätyönsä keskittyäkseen erityistarpeisten lasten ja nuorten tukemiseen tällä lukuvuotena. Hän työskenteli itsenäisesti kouluttajana ja ohjaajana Lotta Lär -yrityksessään, ja kiinnostui mahdollisuudesta tulla mukaan koulutuksen tueksi. Ajoitus osui erinomaisesti kohdalleen, sillä opettajat olivat jo ehtineet sisäistää koulutuksen keskeisiä periaatteita ja jalkauttaa niitä omaan opetukseensa, joten koulutuskokonaisuuden puolivälistä lähtien he olivat valmiita osallistumaan ohjaukseen.

Lotta Lär -klinikka tarjosi opettajille mahdollisuuden varata henkilökohtaisia ohjausaikoja ja keskustella juuri heidän omista opetustilanteistaan, haasteistaan ja kysymyksistään. Joillekin opettajille riitti yksi etätapaaminen, kun taas toiset tarvitsivat useampia ohjauskertoja sekä jatkotapaamisia. Tarvittaessa kouluttaja osallistui myös opetukseen ja havainnoi tilanteita paikan päällä, tarjoten sen pohjalta konkreettisia ehdotuksia. Opettajalla ei välttämättä tarvinnut olla juuri sillä hetkellä erityishaasteita opetuksessa, mutta hän saattoi haluta käydä syvempää pedagogista keskustelua aiheesta.

4.1 Ohjaus ja kohdennettu tuki

Ohjaus koettiin poikkeuksellisen arvokkaaksi ja se täydensi koulutuskokonaisuutta erinomaisella tavalla. Mahdollisuus yksilölliseen tukeen juuri silloin, kun oma työ herätti kysymyksiä tai epävarmuutta, antoi opettajille selkänojaa ja lisäsi heidän luottamustaan omaan osaamiseensa.

Koulutuksen myötä myös me rehtorit havaitsimme, että vaikka olemme pyrkineet toimimaan joustavasti ja ymmärtämään oppijoiden ja opettajien erityistarpeita, tietyt tilanteet vaativat vielä vahvempaa, kohdennettua tukea. Tarvittiin selkeämmin määriteltyä ja aktiivisempaa rehtorin roolia. Kyse ei ole ainoastaan hallinnollisesta ohjauksesta tai resursoinnista, vaan syvempää sitoutumista pedagogiseen hyvinvointiin ja arjen haasteiden jakamiseen.

Lotta Lär -yhteistyön kautta avautui myös meille rehtoreille uusia näkökulmia siihen, miten voimme tukea opettajia entistä kokonaisvaltaisemmin tunnistamalla ajoissa tilanteet, joissa tarvitaan ulkopuolista asiantuntija-apua, ja luomalla rakenteita, joissa avun pyytäminen on osa tervettä työyhteisökulttuuria.

4.2 Kehitysidea: Yksilöllinen asiantuntijatuki osaksi pysyviä rakenteita

Lotta Lär -yhteistyö osoitti, kuinka merkityksellistä ja vaikuttavaa yksilöllinen asiantuntijatuki voi olla taiteen perusopetuksen kontekstissa. Tämän kokemuksen pohjalta voidaan suositella, että vastaavanlainen ohjausmalli otetaan käyttöön osana oppilaitoksen toimintakulttuuria resurssien niin salliessa.

Käytännössä tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi säännöllisesti tarjottavia asiantuntijapäiviä, jolloin opettajilla on mahdollisuus varata henkilökohtaisia keskusteluaikoja tai pyytää asiantuntijaa mukaan opetustilanteiden havainnointiin. Tuki voisi ulottua myös oppilaitoksen johtoon, tarjoten rehtoreille työkaluja erityis-
haasteiden tunnistamiseen ja henkilöstön tukemiseen entistä suunnitelmallisemmin.

Keskeistä olisi, että asiantuntijatuki ei jäisi yksittäiseksi koulutuksen jatkeeksi, vaan sitä suunniteltaisiin pitkäjänteisesti osana opetushenkilöstön hyvinvointia ja pedagogista kehittämistä tukevia rakenteita. Ennakoiva ja yhteisöllinen lähestymistapa voi parhaimmillaan vahvistaa koko työyhteisön osaamista, jaksamista ja kykyä kohdata oppijoiden moninaisuus.

5. KOULUTUKSEN TULOKSET JA HAASTEET

Tässä luvussa tarkastellaan koulutuskokonaisuuden keskeisiä tuloksia, opettajien kokemuksia ja koulutuksen vaikuttavuutta sekä yksilö- että ryhmätasolla. Lisäksi arvioidaan koulutuksen aikana ilmenneitä haasteita ja pohditaan, millaisia jatkotoimenpiteitä koulutusprosessi edellyttää taiteen perusopetuksen kontekstissa. Luvun lopussa esitetään yhteenveto keskeisistä havainnoista sekä suuntaviivoja koulutusmallin kehittämiseksi ja laajentamiseksi tulevaisuudessa. Lisäksi voit tutustua opettajien antamiin vapaisiin kommentteihin kyselyn yhteydessä.

5. KOULUTUKSEN TULOKSET JA HAASTEET

5.1 Tulokset

Hankkeen tavoitteet toteutuivat hyvin ja tuottivat merkittäviä tuloksia. Luentokokonaisuus auttoi opettajia syventämään ymmärrystään positiivisesta pedagogiikasta ja sen käytännön soveltamisesta taiteen perusopetuksessa. Ensimmäiset osiot käsittelivät hyvinvointiopetuksen peruseriaatteita ja Huomaa hyvä -pedagogiikkaa, jotka olivat osalle osallistujista täysin uusia ja toisille tuttuja, mutta uudella tavalla jäsentyviä asioita ja kokonaisuuksia. Luentojen välillä opettajat jalkauttivat oppeja käytäntöön, ja koulutuksen edetessä he saivat konkreettisia työkaluja mm. oppilaidensa itsearvostuksen ja itsevarmuuden vahvistamiseen.

Erityisesti esiin nousi erilaisten oppijoiden huomioiminen ja se, kuinka tärkeää on tunnistaa ja sanoittaa myös heidän vahvuuksiaan ja miten positiivinen pedagogiikka on sopiva työkalu myös tässä. Tämä oli merkittävää erityisoppijoiden kohdalla, joiden kohtaaminen vaatii erityistä pedagogista herkkyyttä ja yksilöllisiä ratkaisuja. Koulutuksen loppuvaiheessa tarjottu henkilökohtainen Lotta Lär -ohjaus toi tähän arvokasta tukea ja mahdollisti syvempää työskentelyä yksittäisten haasteiden ja tilanteiden äärellä. Yhdistelmä teoriaa, käytännön soveltamista ja yksilöllistä ohjausta koettiin toimivaksi, ja koulutukselle toivottiin vahvasti jatkoa.

5.2 Tulosten arviointi

Koulutuksen vaikutuksia arvioitiin koulutuksen aikana kuukausittaisten opettajakokousten yhteydessä. Näissä keskusteluissa kerättiin palautetta, ja koulutuksen sisältöä pystyttiin tarvittaessa hienosäätämään opettajien tarpeiden mukaisesti. Varsinainen loppuarviointi toteutettiin joulukuussa 2024 henkilöstölle suunnatulla kyselyllä. Kyselyn tulokset olivat erittäin myönteisiä ja korostivat erityisesti sitä, miten positiivinen pedagogiikka auttoi haastavien oppijoiden ja erityisoppijoiden tukemisessa. Myös henkilökohtaisen ohjauksen merkitys nousi vahvasti esiin: se tarjosi opettajille kaivattua tukea työssään, vahvisti ammatillista itsetuntoa ja auttoi ottamaan uusia käytäntöjä käyttöön.

Opettajat toivat esiin, että koulutus syvensi heidän ymmärrystään taidekasvatuksen hyvinvointivaikutuksista ja lisäsi heidän kokemustaan oman työnsä merkityksellisyydestä osana lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua.

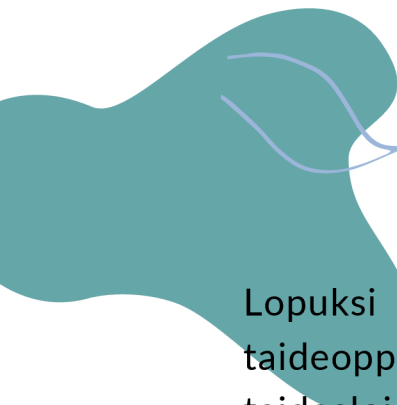
5.3 Haasteet

Koulutus kohtasi myös monia käytännön haasteita. Etäkoulutusmuoto mahdollisti osallistumisen eri puolilta, mutta osa opettajista koki, että vuorovaikutus ja vertaistuki jäivät vajaiksi. Myös osallistumisen ajoitus ja koordinointi oli haastavaa, erityisesti tuntiopettajien kohdalla, joilla on usein useita työpaikkoja tai esiintymisiä. Kaikkien saaminen mukaan samanaikaisesti osoittautui vaikeaksi.

Sopivan kouluttajan löytäminen oli keskeinen haaste. Taiteen perusopetuksen erityispiirteet vaativat kouluttajalta harvinaista yhdistelmää: positiivisen pedagogiikan tuntemus, vahvaa erityispedagogista osaamista, taidekasvatuksen tuntemusta sekä kykyä toimia kaksikielisesti. Näitä osaajia on tällä hetkellä niukasti saatavilla. Lisäksi havaittiin, että taidealan pedagogeille on tärkeää sanoittaa heidän työnsä laajempaa vaikuttavuutta lasten ja nuorten elämässä. Kyse ei ole ainoastaan ko. taidealan keskeisten teknisten taitojen opettaminen, vaan se tuottaa syvällisiä hyvinvointivaikutuksia oppilaille. Tämä näkökulma, vaikka osalle tuttu, koettiin tärkeäksi vahvistaa ja päivittää uusimman pedagogisen tutkimuksen valossa.

5.4 Yhteenveto ja mitä jatkossa?

Opettajat kokivat erityisoppijoiden määrän kasvaneen ja oppilasjoukon moninaistuneen. Kehitystä pitkään seuranneina ja erityisesti tämän koulutuksen myötä voidaan todeta, että tähän muutokseen on reagoitava laajemmin niin uusien opettajien koulutuksessa että jo työelämässä olevien taidekasvattajien jatko- ja täydennyskoulutuksessa. Taidekasvatuksella on paljon annettavaa kaikille lapsille ja nuorille, mutta varsinkin erityistä tukea tarvitseville oppilaille. Opettajat tarvitsevat siihen soveltuvat työkalut sekä rakenteellisen tuen. Positiivisen pedagogiikan perusajatus tarjoaa tähän vahvan lähtökohdan, mutta sen rinnalle tarvitaan konkreettisia menetelmiä, resursseja ja jatkuvaa asiantuntijatukea.

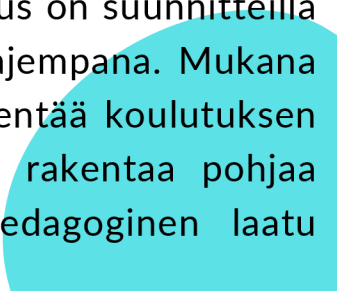

Lopuksi voidaan todeta, että koulutusmalli sopii erinomaisesti eri taideoppilaitosten yhteiseksi koulutukseksi. Vaikka kyse on eri taideoista, opettajia yhdistää yhteinen kasvatusvastuu sekä halu kehittää omaa opetustaan. Esimerkiksi yhden kunnan alueella toimivat eri TPO-oppilaitokset muodostavat hedelmällisen yhteistyöalustan, jossa voidaan jakaa kokemuksia, vaihtaa ideoita ja luoda uutta yhdessä. Tällainen poikkitaiteellinen vuoropuhelu ei ainoastaan vahvista ammatillista osaamista, vaan myös tiivistää yhteistyötä ja rohkaisee uusien, taiteenalojen rajat ylittävien pedagogisten toimintatapojen kehittämiseen.

Koulutuksen rakenne, jossa yhdistyivät asiantuntevat luennot, käytännön työskentely ja henkilökohtainen ohjaus, koettiin sekä sisällöllisesti rikkaaksi että rakenteeltaan onnistuneeksi. Koulutuksen aikana oli erityisen tärkeää pysyä vuorovaikutuksessa osallistujien kanssa. Opettajilta saatu palaute otettiin aktiivisesti huomioon, ja koulutuksen painopistettä muokattiin tarpeiden mukaan. Tämä joustava ja osallistava toteutustapa vahvisti opettajien kokemusta siitä, että heidän ääntään kuullaan ja heidän asiantuntemustaan arvostetaan.

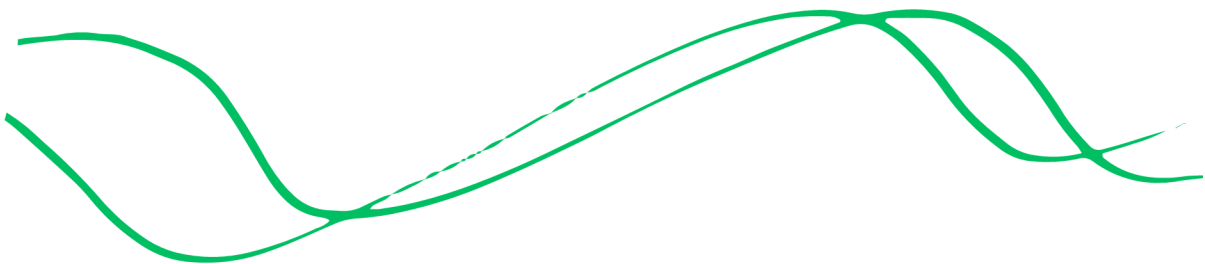
Olemme vakuuttuneita siitä, että taidekasvatuksen tarjoama kokonaisvaltainen hyvinvointivaikutus yhdistettynä positiivisen pedagogiikan näkökulmaan muodostaa erinomaisen lähestymistavan, jota voidaan ja tulisi jalkauttaa laajemmin koko taiteen perusopetuksen kentälle. Tämä yhdistelmä tukee sekä oppijoiden kasvua että opettajien työhyvinvointia sekä rakentaa siltaa yksilöllisen tuen ja yhteisöllisen oppimisen välille.

Koulutuksen rohkaisevien kokemusten pohjalta olemme nyt hakemassa jatkorahoitusta seuraavalle vaiheelle. Seuraava koulutus on suunnitteilla saman taidealan oppilaitoksille, mutta alueellisesti laajempaan. Mukana on oppilaitoksia naapurikunnista. Tavoitteena on syventää koulutuksen vaikuttavuutta, edistää pitkäjänteistä yhteistyötä ja rakentaa pohjaa pysyville toimintamalleille, joissa hyvinvointi ja pedagoginen laatu kulkevat käsi kädessä.

TERVEISIÄ OPETTAJILTA

Opettajilta kysyttiin: Mitä opit ja mitä veit mukanas opetustyöhösi ja työyhteisösi?

- Kokonaisvaltainen suhtautuminen toiseen
- Olen entistä tietoisemmin yrittänyt vaikuttaa omaan mieleeni silloin, kun huomaan olevani mielialaltani kielteisen puolella. Yritän ponnistaa myönteisiä ajatuksia ja kiitollisuuden tunnetta. Hyvin usein myös onnistun muuttamaan mielialaani ja sen jälkeen on hyvä lähteä kiertämään. Jännä huomata, kuinka se alkaa vaikuttaa ympäristössä.
- On tärkeitä muistaa kiittää itseään. Nämä asiat voivat tuntua itsestään selvyyksiltä, mutta ovat oikeasti sellaisia asioita joita on tärkeitä sanoittaa. Jos et löydä omia vahvuuksia, niin miten voit nähdä oppilaan vahvuudet?
- Oli hyvä muistaa, että musiikinopettajankaan ei tarvitse olla työssään täydellinen. "Riittävän hyvän" työpäivän kuvittelu oli hyvä harjoite.
- Aika uusi aihepiiri, joten jätti paljon pohdittavaa. Tärkeä!
- Hyvä mieli ja energiaa työhön.
- "Hankalien" oppilaiden erilaiset vahvuudet
- En mitään
- Innostusta, huumoria, aitoa kohtaamista
- Opettajan pedagoginen toiminta voi edistää oppilaan resilienssin vahvistumista. En ole koskaan aikaisemmin ajatellut tätä näin. Vaikka haluan oppilaan kokevan olevansa arvostettu ja tärkeä, mutta haluan jatkossa kiinnittää tähän entistä enemmän huomiota "Sinulla on merkitystä minulle" on pedagoginen kulmakivi
- Minua kosketti erityisesti pienten onnistumisten havainnointi. Murrosikäisten kanssa olen huomannut, että juuri sellaiset toimivat usein paremmin kuin vuolas kehuminen, josta nuori voi jopa nolostua. Hieman huomaamattomasti, ehkä hieman H-hetken jälkeen vaivihkaa annettu kehu voi nostaa hymyn huulille ja toinen huomaa, että vielä myöhemminkin muistin tämän onnistuneen teon.

- Jokaisella meillä on vastuu siitä miten suhtaudumme erilaisiin tilanteisiin työyhteisössä ja työtilanteissa. Jokaisella on hyviä ja huonoja päiviä. Jos tulet aina negatiivinen asenne tai mariset asioista, niin se vaikuttaa helposti koko työyhteisöön. Tämä ei tarkoita sitä, että pitää olla tekopirteä, mutta toisen ihmisen huomioiminen, pienestäkin kiittäminen, hyvän lausuminen - se ei vaadi paljoa.
- Positiivisen palautteen antaminen työkavereille.
- Tästä aiheesta ei voi koskaan puhua liikaa, sillä helposti opettajana jään tuijottamaan tuloksia vaikka haluan tehdä sen oppilaan ehdoilla. Joskus tuntuu siltä että olen huono opettaja kun en saa tuloksia.
- Omien vahvuuksien ymmärtämisen.
- Tämä resilienssipuhe oli vaikuttava. Vertauskuva lasten henkilökohtainen resilienssi on kuin selkäreppu, joka on varustettu vahvuuksilla, jotka auttavat kun vastoinkäymiset tulevat.
- Muistin, että ennen opetusta kannattaa virittyä tiettyyn mielentilaan, jolla resonoi rauhaa ympärilleen. Mielentilassa, jossa saapuu töihin voi vaikuttaa ympärilleen.
- Ei voi korostaa tarpeeksi sitä, kuinka tärkeää on MITEN asiat sanotaan. Ei vain mitä sanotaan.
- Ryhmäkeskustelut olivat antoisia
- Tästäkin luennoista on hyvät materiaalit ja on hyvä, että ne saa itselleen talteen.
- Mun työn kannalta erittäin tärkeä
- Lisää ajatuksia pedagogin työkalupakkiin

- Meidän alalla on ylellistä se, että voimme opetuksessa nostaa oppilaan vahvuuksia esiin ja tukea heidän itsetunnon vahvistumista taiteen kautta. Palautteen antaminen kullekin oppilaalle sopivalle tavalla on opettajan yksi tärkeimmistä ominaisuuksista.
- Olen aina antanut paljon positiivista palautetta oppilaille, joten sisältö ei tuntunut kovin uudelta.
- Tämä sopii niin oppilaalle kuin opettajallekin, sillä opettajallakin pitää olla myönteinen minäkäsitys. Jos on kovin vaativa omaa työtään kohtaan, niin kuin taidemaailmassa yleensä ollaan kun hinkataan ja hinkataan viimeiseen asti huipputulosta.
- Palautteen annon tärkeys.
- Toisten vahvuuden näkemisen.
- Oma huijarisyndrooma ehkä vähän helpotti, minullakin on omat vahvuuteni.
- Oppilaan vahvuuksien sanallistaminen ja oppilaan tukeminen niiden huomaamisessa
- Sinnikkyydestä opin paljon ja että sen opetuksessa on väärinkäsityksiä paljon. Se on jotain muutakin vain että pitää yrittää enemmän ja ei saa antaa periksi. Sinnikkyys on sitä että me opettajat autamme lasta löytämään omat vahvuutensa ja mielenkiintonsa, jonka eteen he ovat valmiita tekemään töitä ja myös siten ylittämään esteitä. Sinnikkyys on ikään kuin kasvualusta tai harjoittelurata, jonka päässä on mieluisa maali tai palkinto.
- Hyvä muistaa omat vahvuudet, itsemyötätunto ja auttaa oppilaita näkemään vahvuuksiaan
- Minusta sallivuus ja suvaitsevaisuus ovat tärkeitä asioita muistaa silloin, kun ei mene ihan nappiin, mutta tietää, että toinen on kuitenkin tehnyt sen hetkisen parhaansa.
- Joitakin konkreettisia ohjeistuksia saimme opetuskäyttöön.

- Yksilöllisten vahvuuksien tunnistaminen vaatii opettajalta tarkkaa silmää. On hyvä, että saamme tukea ja koulutusta tähän.
- Pitää puhua itselleen nätisti.
- Pienryhmissä syntyi hyvää keskustelua.
- Iso oppi minulle kokeneelle opettajalle, joka luuli jo tietäneensä tästäkin asiasta kaiken.
- Hauskoja ja hyödyllisiä työkaluja siihen, kuinka ottaa esille hyviä ja tärkeitä asioita työpaikalla.
- Loistavat ryhmäkeskustelut. Oli hienoa huomata miten hyviä ja kauniita lauseita sanoimme toisillemme työyhteisöstämme ja toisistamme.
- Positiivinen palaute opetustilanteessa ei tarkoita sitä, että lakaistaan ongelmat ja kehittämisasiat maton alle, vaan se että miten haasteet eivät tarjoilla oppilaalle negaation kautta. Hyvä ja aiheellinen sisältö mikä antoi paljon ajattelemisen aihetta.
- Erittäin tärkeä aihe. Myönteinen vuorovaikutus on kaiken oppimisen perusta.
- Tähän olen pyrkinyt, mutta nyt haluan tehdä sen vielä paremmin. Joskus on vaikeaa löytää se positiivinen lause kun kaikki on mennyt pieleen. Tärkeä muistutus.
- Mukava kuulla toisilta mitä he kokevat olevan parasta työssään.
- Itsesäätelyn taito ja miten vaikuttaa myös arjen sosiaalisissa tilanteissa. Tämä olisi juuri sitä mitä me voisimme lapsissa vahvistaa musiikkikasvatuksen kautta. Oli avartavaa oppia miten tämän vaikuttaa niin moneen asiaan - siihen miten koetaan tilanteet, miten niihin reagoidaan ja miten minä suhtaudun itseeni ja siten oppimistuloksiin sekä minulle opettajana opettamistuloksiin. Meidän tulee pedagogeina auttaa tässä eli miten lapsella olisi taito asettaa tavoitteita ja arvioida omaa suoriutumistaan tavoitteista. Itsesäätely on arjen voimatyökalu - tämä lauseen kirjoitin itselleni kalenteriini ohjenuoraksi.
- Pieni positiivinen palaute kantaa pitkälle!

- Ajattelen, että on todella tärkeää huomioida erilaisia oppijoita ja vahvistaa oppilaan positiivista minäkuvaa. Vaikka kyseessä olisikin ryhmäopetus, siinäkin pystytään huomioimaan yksilöä ja yksilön erilaisia tarpeita. Pienilläkin asioilla voi olla merkitystä, kuten luokkahuoneen selkeys, valaistus, äänet. Tunnin kulkua voidaan strukturoida tarkasti (esimerkiksi meillä alku- ja loppulaulu ja tietyt asiat tunnilla toistuvat usein ja luovat turvallisuutta) ja tarvittaessa tätä tunnin kulkua voidaan myös visuaalisesti esitellä myös oppilaalle kuvakortein/piirtämällä. Myös esimerkiksi tavoitteiden asettaminen yksilöllisesti on tärkeää, toiselle joku tavoite (esimerkiksi istun paikallani ja keskityn soittamiseen viisi minuuttia) voi olla jo saavutus. Kaikesta tällaisesta on tärkeää muistaa kehua.
- Oppimis ja opetustavat jotta vastaanottaminen ja onnistuminen on mahdollista.
- Tavoitteiden suhteuttaminen.
- Jokaisella opettajalla tulisi olla valmiudet nepsyoppilaan kohtaamiseen.
- Näiden pitäisi olla "peruskauraa" eli sen verran hyvin sisäistetty, että niitä pystyisi työssä luontevasti soveltamaan. Voi kun näistä olisi kerrottu ja koulutettu pediopinnoissa.
- Neurokirjo on jo nyt niin yleistä, että tästä pitäisi olla jokaisessa opettajakoulutuksessa yksi sivuaineen verran opintoja. Jo työelämässä oleville opettajille tulisi olla jatkuvaa täydennyskoulutusta. Kiitos, että tämä järjestettiin tällaisena pakettina. Neurokirjon tunnistaminen on tärkeä osa hyvinvointikasvatustyötämme. Ilman sitä en osaisi tehdä tätä työtä.
- Hyvällä reagoinnilla oppilaan vireystilaan.
- Kokonaisvaltainen suhtautuminen toiseen
- Oppilaalle pitäisi pystyä tarjoamaan onnistumisen tunnetta ja tehdä oppimistilanteita mahdollisimman selkeitä.

- Tulisi toimia oppilastyypin ja tilanteen mukaan. Tulisi olla positiivinen lähestymistapa.
- Opettaja tarvitsee tietoa neurokirjon perusasioista ja siitä, miten tällaista henkilöä voi opetustilanteissa tukea. Opettajan on hyvä ymmärtää, ettei neurokirjon oppilaalta voi vaatia samoja asioita kuin muilta oppilailta. Neurokirjon oppilas tarvitsee myös keskimääräistä enemmän positiivista palautetta.
- Tärkeä aihepiiri, jota pitäisi olla lisää jatkuvalla syötöllä.
- Kannustustaminen, sinä osaat. Myös minä opettajan osaan.
- Perheiden tulisi kertoa lapsen erityistarpeesta ja opettajalla vastuu ottaa tämä huomioon opetuksessa ja vuorovaikutuksessa
- Opettaja tarvitsee kunnan työkalut neurokirjo-oppilaan opettamiseen. Opettaminen on raakaa työtä, aina pelkkä positiivinen lähestymistapa ei riitä. Tähän tarvitaan siihen soveltuvat metodit, joten lisää koulutusta kiitos!
- Koulutusta tulisi olla enemmän, sillä neurokirjon diagnoosit ovat enenevässä määrin.
- On tärkeää, että me opettajat ovat saaneet tietoa neurokirjolla olemisesta. Näin ollen minulla on mahdollista ymmärtää tällaisissa tilanteissa oppilaita paremmin sekä suhteuttaa näin opetustani myös tilanteen vaatimalla tavalla. Osaan nyt ajatella myös kanssaihmissä toisin. Meillä aikuisillakin on erityispiirteitä.
- Neurokirjo tulee huomioida toki ja tukea oppilasta mahdollisuuksien mukaan. Hienoa huomata, että he voivat kehittyä siinä kuin muutkin.
- Tänä päivänä jokaisen opettajan yksi tärkeimmistä tietopaketeista.
- Nähdä oppilaan vahvuudet ja hyödyntää niitä oppimisessa ja opetuskäytänteissä.
- Olisin ollut aiheesta todella kiinnostunut ja se on tarpeellinen

- Minusta on tärkeää saada asianmukaista koulutusta ja käytännön ohjausta, miten toimia neurokirjoasioiden kanssa töissä.
- Oli paljon tärkeitä asioita, joista osa oli jo tuttua. On kuitenkin hyvä, että osaamme suhtautua oppimiseen positiivisesti.
- Syntyi paljon hyviä ajatuksia.
- Tämä luento auttoi paljon oman työssäjaksamisen kanssa. Työn jäsentäminen pienempiin kokonaisuuksiin ja tavoitteiden selkeämpi määrittely ovat tärkeitä työkaluja.
- Hyvin esitetty, mutta paljon tuttuja asioita. Meillä osataan tehdä aika hyvin tätä koska olemme tavoitteellisia ja kurinalaisia jo opiskelujen myötä.
- Sinnikkyys ja sitkeys ovat meidän valtteja mitä voidaan tarjota oppilaille että pärjäävät.
- Itsetuntemusta
- Ei mitään uutta, ajanhukkaa
- Tämä luento jäi erityisesti mieleen. On tärkeää ajatella ja muistaa ne asiat, jotka on JO tehnyt eikä aina miettiä sitä, mitä on vielä tekemättä. Myös tauoista kiinni pitäminen on tärkeää työpäivän aikana sen sijaan, että ainoan 15min. aikana lähettäisi kiireessä sen sähköpostin.
- Hyvät keskustelut kollegan kanssa.
- Olin syksyn Personalsvenskan-kurssilla, kurssin osallistujamäärä mahdollisti sen, että koin saavani henkilökohtaista neuvontaa jo tällä kurssilla. Pystyin kysymään Lotalta esimerkiksi kokonaisen oppitunnin perusfraasit ym. opetustilanteen ohjaamisen ruotsiksi. Tästä syystä en kokenut tarvetta enää henkilökohtaiselle neuvonnalle.
- En kaipaa henkilökohtaista ohjausta.
- Kokonaisvaltainen suhtautuminen toiseen.

- Hienoa, että tällainen mahdollisuus tarjottiin. En olekaan toivoton haastavien oppilaiden kanssa.
- Tämä oli erittäin hyvä kokonaisuus ja sopi hyvin luentosarjojen päälle. Lotta osasi neuvoa ja kertoa peruskoulun hyvinvointikasvatuksen kautta, miten juuri minä voisin toimia paremmin mm. haastavissa opetustilanteissa. Miten voin paremmin toimia haastavien vanhempien kanssa?
- Kiireitä on liikaa muutenkin. Tuntui raskaalta jaksaa puhua jonkun kanssa. Ei nyt, joskus toiste.
- Ajankohta ei ollut sopiva, mutta haluan jatkossa osallistua koska kuulin kollegoilta että oli mahtava.
- Olen ollut tänä syksynä hyvin kiireinen enkä löytänyt aikaa tähän opastukseen.
- Aikatauluni oli tosi kiireinen, mutta mahtavaa oli. Iso kiitos!
- Mun pitää olla armollinen itselleni opettajana. Jokainen oppilas etenee just omalla hänelle sopivalla vauhdilla ja se on riittävä se.
- Tämä koulutus avasi jotenkin mun opettajuuden lukot. Lotta täydensi kaiken ja en olekaan ihan surkea.
- En meinannut ensin mennä, kun en jotenkaan halunnut kertoa epävarmuudestani nuorena opettajan, mutta sitten kun menin niin tajusin että aina voi kysyä neuvoa. Hienoa, että pystyi osallistumaan useamman kerran ja että Lotta tuli myös tunneille mukana.
- Osaan nyt kommunoikoida paremmin vanhempienkin kanssa.
- Ei ollut haasteita, mutta oli hyvä jutella ja tuulettaa pedagogisia jumeja. Sain muutaman oivalluksenkin jonka otin heti käyttöön.
- Käytännön toimintaa, oli hyvä!!
- En jotenkaan osannut hakeutua tällaiseen, vaikka olisin halunnut. En ehkä uskaltanut, jos olisin avautunut ja paljastunut että olen huijariopettaja.
- Lotta Lärin apu oli suuri. Kiitos näistä.
- Tällaista esim. Lärin apua tarvittaisiin joka lukukausi

- Aikatauluni olivat niin täynnä, etten ehtinyt osallistumaan. Haluaisin ehdottomasti jatkossa osallistua. Voiko tätä tulla lisää?
- Hyvät neuvot, ihana Lotta!
- En tarvitse terveyshuoltoa, jos voin käydä Lotalla. Taidan sittenkin jaksaa töissä eläkkeelle asti.
- Aivan paras osio koko koulutuksessa. Hyvä kun oli tässä lopussa. KIITOS LOTTA JA KIITOS KAUMO JA KUVIS
- Ajatuksia. Paljon ajatuksia
- Paljon hyviä vinkkejä erityisoppilaiden kohtaamiseen ja heidän kanssa toimimiseen. Opin näistä tapaamisista todella paljon.
- Olisi kiva saada lisää koulutusta Lotalta, ja miten opettaa lukihäiriön omaavalle oppilaalle musiikkia, mitä keinoja opetuksessa voisi hyödyntää käytännössä.
- Pitää vielä sulatella tätä. Ainakin haluaisin lisää koulutusta erilaisista oppijoita.
- Kuviksen kanssa on aina kiva tehdä yhdessä ja nämä koulutuksen ryhmäkeskustelut olivat niin antoisia. Sain paljon myös koulutusosioista. Kirsikkana oli Lotan käytännön neuvot teorian päälle.
- Lotta Lärin apu oli suuri.
- Opin että olenkin hyvä opettaja ja että mulla on mahtavat kollegat.
- Nepsyoppilaiden opettaminen on haastavaa ja siihen tarvitsen tukea ja paljon.
- Näitä on neuropoikkeavia nyt niin paljon, että kaikki tuki on tarpeen.
- Tämä oli kattava koulutus ja sain paljon apua mun opetukseen.
- Lisää käytännön juttuja, oli niin opettavaista.
- Nämä aiheet olivat oikein mielenkiintoisia ja aion perehtyä koulutuksesta saatuihin materiaaleihin.
- Jos tätä koulutusta jatketaan, niin voisiko tulla lisää myös aivotutkimuksesta ja sen vaikutuksesta.

Kiitos!

